

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1974
Toplantı Tarihi/Sayısı : 6.12.2023/39
Karar Numarası : 2023/983
Başvuran : O. Ö.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Burhaniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Koğuşta yapılan aramaların sıklığı ile dilekçelerin Kurum dışına çıkarılmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Tutulduğu koğuşun bir sene içerisinde 26 kez arandığını, aramalarda eşyalarına kasti olarak zarar verildiğini, kantinden satın aldığı bazı eşyalarına el konulduğunu, aramaların cezalandırma motivasyonu ile yapıldığını,

b. Çeşitli kurumlara yazdığı dilekçelerinin eksik gönderildiğini ya da hiç gönderilmediğini,

c. Yazdığı dilekçelerin ‘‘arz ederim’’ şeklinde bitirilmesi yönünde İdare tarafından uyarıldığını ileri sürmekte ve gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Burhaniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un ‘‘Arama’’ başlıklı 36’ncı maddesi ile Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in ‘‘Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım’’ başlıklı 34’üncü maddesi kapsamında aramaların gerçekleştiğini,

b. Yapılan aramalarda tutanakların tutulduğunu ve birer suretinin iletildiğini,

c. Başvuranın mahkemelere, savcılıklara, Bakanlıklara, Anayasa Mahkemesine başta olmak üzere çeşitli kurumlara hitaben yazdığı yaklaşık 300 dilekçenin işleme alındığını ve çıkışının yapıldığını; söz konusu dilekçelerin tutukluluk süreci, COVID-19 sınırlamaları, radyo ve gazete talepleri, dilekçe akıbeti gibi durumları içerdiğini belirtmiş ve dilekçelerin birer suretini iletmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle; muhatabın tüm arama tutanaklarını sunmadığını ileri sürmekte ve başvuru dilekçesindeki iddialarını tekrarlamaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre;

"(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*

(2) *Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. Somut olayda başvuran koşullarda yapılan aramaların sıklığından şikayetçi olmuştur. Muhatap Kurum ise konuya ilişkin mevzuat hükümleri doğrultusunda işlemlerin gerçekleştiğini belirtmiş ve yapılan aramalar sonrası tutulan tutanaklarının birer suretini Kuruma iletmıştır.

11. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Arama*" başlıklı 36'ncı maddesine göre; "*(1) Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır. (2) Aramalar, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri veya kolluk kuvvetleriyle veya diğer kamu görevlilerince ortaklaşa gerçekleştirilebilir.*"

12. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım*" başlıklı 34'üncü maddesine göre; "*(1) Kurumlarda, oda ve eklentilerinde, hükümlünün üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Kurumun tamamında her ay bir kez mutlaka arama yapılır. Oda ve eklentilerinde yapılacak aramalarda bir hükümlü hazır bulundurulur. (...)*"

13. Koşullarda aramalar yapılması ceza infaz kurumunda olmanın yol açtığı bir sonuç olmakla birlikte İdare tarafından yapılan aramaların asayiş ile güvenliğin sağlanması amacıyla mevzuat hükümlerine dayanılarak gerçekleştirildiği ve bu kapsamda başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

14. Somut başvuruda başvuranın diğer bir iddiası, dilekçelerinin ilgili makamlara ulaştırılmadığına ilişkindir. Muhatap İdare ise başvuranın tutulduğu Kurum hakkında şikayet içeren dilekçeleri ile birlikte yazdığı diğer dilekçelerinin de işleme alındığını belirtmiş ve başvuranın dilekçe örneklerini ilemiştir.

15. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 56'ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre: "*Hükümlüye, kurum en üst amirine veya görevlendirdiği bir personele, talep veya şikâyetlerini her gün bildirme olanağı tanınır. Talep veya şikâyetler, ilgisine veya konusuna göre yargı mercilerine veya diğer yetkili makamlara iletilir. Talep veya şikâyet konusu başvurunun sonucu hakkında hükümlü, geciktirilmeden bilgilendirilir.*"

16. Başvuran her ne kadar dilekçelerinin ilgili makamlara gönderilmemiş olduğunu iddia etmiş olsa da muhatap İdare tarafından gönderilen belgelerden; başvuranın dilekçelerinin işleme alındığı, ilgili makamlara gönderildiği ve dolayısıyla dilekçe hakkının kullandırılmadığına yönelik iddialarının gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır.

17. Sonuç olarak tüm açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in ilgili maddeleri kapsamında başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması sebebiyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

6/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

